

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет харчових технологій
Кафедра туризму

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

ОК19. РЕГІОНОЗНАВСТВО

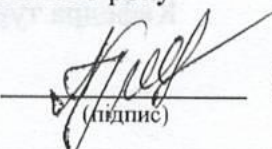
(обов'язковий)

Спеціальність	242 Туризм і рекреація
Освітня програма	Туризм
Ступінь вищої освіти	перший (бакалаврський)

Розробник:

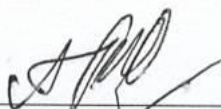

(підпис)

Володимир ОНОПРІЄНКО, д.пед.н., професор
(ім'я ПРІЗВИЩЕ) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри туризму	протокол №16 від 10.06.2026 року Завідувач кафедри <u>Олександр КОВАЛЕНКО</u> (підпис) (ім'я ПРІЗВИЩЕ)
--	---

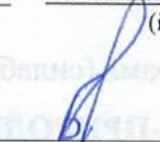
Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис)

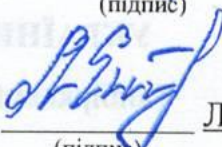
Олександр КОВАЛЕНКО
(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Декан факультету, де реалізується ОП

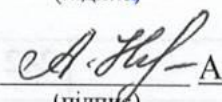

(підпис)

Наталія БОЛГОВА
(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Рецензія на робочу програму надана:

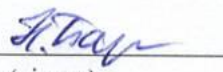

(підпис)

Лариса ЄПИК (додається)
(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

(підпис)

Анна НОВІКОВА (додається)
(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

Марія Баран
(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Зареєстровано в електронній базі: дата 29.06 2026 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1	Назва ОК	Регіонознавство			
2	Факультет/кафедра	Харчових технологій / Туризму			
3	Статус ОК	Обов'язковий			
4	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	ОПП Туризм Спеціальність 242 Туризм і рекреація			
5	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)	-			
6	Рівень НРК	6			
7	Семестр та тривалість вивчення	VII семестр, 15 тижнів			
8	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів (150 годин)			
9	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття) заочна форма навчання			Самостійна робота заочна форма навчання
		Лекційні	Практичні (семінарські)	Лабораторні	
		-	2	-	
10	Мова навчання	українська			
11	Викладач/Координатор освітнього компонента	Онопрієнко Володимир Петрович, д.пед.н., професор кафедри туризму ауд. 211e			
12	Контактна інформація	Ел. адреса: onoprienko.v.p@ukr.net			
13	Загальний опис освітнього компонента	Формування системи знань про особливості територіальної організації населення та господарств регіонів, використання природних умов і ресурсів у господарській діяльності людини в регіональному аспекті.			
14	Мета освітнього компонента	Сформувати у здобувачів знання про регіони як суспільно-географічні системи, розвивати практичні навички вирішення регіональних проблем.			
15	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими ОК ОПП	Передумови відсутні			
16	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності під час вивчення ОК передбачає самостійне виконання практичних, тестових та інших завдань у визначені строки. Не допускаються плагіат, списування, фальсифікація результатів, використання чужих робіт без належного посилання. Використання інструментів ІІІ дозволяється лише як допоміжного засобу для пошуку, аналізу та структурування інформації без підміни власного авторства здобувача. Відповідальність за достовірність, оригінальність і якість поданих робіт несе здобувач особисто. У разі порушення принципів академічної доброчесності застосовуються заходи відповідно до внутрішніх положень університету			
17	Посилання на Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4238			
18	Ключові слова	Туризм, рекреація, організація туризму, регіон, дестинація, локація, регіоналізація, регіональний поділ.			

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)					Як оцінюється РНД
	ПРН ₂	ПРН ₄	ПРН ₅	ПРН ₁₄	ПРН ₂₄	
ДРН 1. Застосовувати базові поняття регіонознавства, теорії туризму та суміжних наук (географії, етнографії, краєзнавства) для науково обґрунтованого дослідження специфіки розвитку окремих туристичних регіонів.	х					Усний захист практичних робіт. Тестування в системі Moodle. Написання та захист рефератів або індивідуальних завдань. Іспит.
ДРН 2. Проводити комплексний аналіз рекреаційно-туристичного потенціалу території та пояснювати особливості організації локального й регіонального рекреаційно-туристичного простору.		х	х			
ДРН 3. Ідентифікувати специфіку історико-культурної спадщини та традицій етносів різних регіонів, проявляючи безумовну повагу до індивідуального й культурного різноманіття під час проектування регіональних турів.				х		
ДРН 4. Застосовувати практичні навички з формування, просування та організації програм сільського зеленого (агро-) туризму з ефективним урахуванням наявних етнографічних, природних та логістичних ресурсів досліджуваного регіону.					х	

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу. заочна форма навчання		Реком. літ-ра	
	Аудитор. робота			Сам. роб.
	Лк	П.з.		
Тема 1. Вступ до предмету «Регіонознавство». 1.1. Поняття «Регіонознавства». 1.2. Історія становлення науки.	-	2	18	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11-22
Тема 2. Основні наукові дефініції ОК «Регіонознавство». 2.1. Наукові терміни «Регіонознавства». 2.2. Відмінності понять «регіон» і «район». Наукові підходи до визначення поняття «регіон».	-		18	2, 5, 7, 9, 11-22
Тема 3. Теорії регіонізації. 3.1. Геополітичні теорії: теорії традиційної геополітики, нової геополітики (геоекономіки), новітньої (цивілізаційної) геополітики. 3.2. Економічні та географічні теорії: регіональна наука У. Ізарда.	-		18	1, 3, 4, 6, 11-22
Тема 4. Концепції регіонізації. 4.1. Концепція полюсів зростання. Концепція районування. 4.2. Концепція територіально-виробничих комплексів. Концепція золотого мільярда.	-		18	5, 8, 10, 11-22
Тема 5. Регіон, як соціально-економічна система у туризмі. 5.1. Визначення регіону як суспільно-економічної системи. 5.2. Структура регіональної соціально-економічної системи. 5.3. Репродуктивні функції регіональних соціально-економічних систем.	-		18	1, 3, 4, 5, 6, 9, 11-22
Тема 6. Регіональний поділ України. 6.1. Підходи до регіоналізації України. 6.2. Загальна характеристика регіонів України. 6.3. Поділ регіонів України за рівнем соціально-економічного розвитку та спеціалізацією господарства.	-		18	2, 5, 7, 9, 11-22
Тема 7. Регіон – Сумщина. 7.1. Оцінка географічного положення: фізико-географічне, економіко-географічне, геополітичне положення. Оцінка природно-ресурсного потенціалу. 7.2. Населення і трудові ресурси. Загальні риси та галузева структура господарства. 7.3. Виробнича і соціальна інфраструктура. Економічні зв'язки.	-		19	1, 3, 4, 6, 10, 11-22
Тема 8. Сумська область, як розвинений туристичний регіон України. 8.1. Туристичний потенціал Сумської області. 8.2. Районування туристичних ресурсів Сумської області. 8.3. Проблеми і перспективи розвитку регіону.	-		19	4, 5, 8, 10, 11-22
Всього за семестр	-	2	146	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять</u> , консультацій)	Кільк. годин заочна	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кільк. годин заочна
ДРН 1. Застосовувати базові поняття регіонаознавства, теорії туризму та суміжних наук (географії, етнографії, краєзнавства) для науково обґрунтованого дослідження специфіки розвитку окремих туристичних регіонів.	Проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій до кожної з тем. Проведення практичних робіт (виконання завдань відповідно до кожної теми) із модеруванням дискусій за результатами відповідей. Проведення консультацій, а саме відповіді на запитання, обмін думками, дискусія з висновками викладача.	2	Опрацювання незнайомих (нових) термінів. Опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами. Написання рефератів або виконання індивідуального завдання (з обраної тематики). Аналіз проведеної роботи та підготовка до захисту практичних робіт, а також реферату або індивідуального завдання.	146
ДРН 2. Проводити комплексний аналіз рекреаційно-туристичного потенціалу території та пояснювати особливості організації локального й регіонального рекреаційно-туристичного простору.				
ДРН 3. Ідентифікувати специфіку історико-культурної спадщини та традицій етносів різних регіонів, проявляючи безумовну повагу до індивідуального й культурного різноманіття під час проектування регіональних турів.				
ДРН 4. Застосовувати практичні навички з формування, просування та організації програм сільського зеленого (агро-) туризму з ефективним урахуванням наявних етнографічних, природних та логістичних ресурсів досліджуваного регіону.				

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
Модуль І			
1.	Усний захист практичних робіт (на всі пз модуля)	20 балів / 20%	На практичних заняттях
2.	Проміжне тестування (модульний контроль І)	10 балів / 10%	Згідно графіка модульних тижнів
Модуль ІІ			
3.	Усний захист практичних робіт (на всі пз модуля)	20 балів / 20%	На практичних заняттях
4.	Проміжне тестування (модульний контроль ІІ)	10 балів / 10%	Згідно графіка модульних тижнів
5.	Написання та захист рефератів або індивідуальних завдань (з обраної тематики)	10 балів / 10%	Протягом 11-13 тижнів
6.	Іспит	30 балів / 30%	Згідно графіка

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
	0 балів	1-2 бали	3-4 бали	5 балів
Усний захист практичних робіт (на всі пз модуля)	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками та незахищена	Робота виконана з незначними помилками, здобувач не достатньо орієнтується в матеріалі	Робота виконана вірно, здобувач добре орієнтується в матеріалі
Проміжне тестування (тест множинного вибору)	Кожен тест включає 10 питань, кожне з яких оцінюється в 1 бал			
Написання та захист рефератів або індивідуальних завдань (з обраної тематики)	0 балів	1-5 балів	6-9 балів	10 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконана, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті	Виконані всі вимоги до завдання	Виконані всі вимоги до завдання, продемонстровано власне рішення, підхід
Іспит (письмова відповідь)	0-5 балів	5-16 балів	17-27 балів	28-30 балів
	Здобувач погано орієнтується в теоретичному матеріалі	Здобувач недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, відповіді мають значні помилки	Здобувач достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, помилки у відповідях не значні.	Здобувач гарно орієнтується в теоретичному матеріалі, відповідь повна і без, або майже без помилок

5.2. Формативне оцінювання

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення всіх тем, під час практичних занять	Відповідно до графіку навчального процесу
2	Зворотній зв'язок у вигляді обговорення тестування	
3	Зворотній зв'язок у вигляді обговорення рефератів або індивідуальних завдань	Протягом 1 тижня після виконання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
42-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано
0-41	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники, посібники

1. Верменич Я. В. Історична регіоналістика : навчальний посібник. Київ : Інститут історії України, 2024. 412 с.
2. Гусєва Н. В. Регіональна економічна і соціальна географія: Америка. Австралія та Океанія. Африка : навчально-методичний посібник. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2024. 168 с.
3. Копійка В. В., Крижанівський В. П., Дорошко М. С., Бовсунівський П. В., Регіонознавство : підручник. Київ : КНУ ім. Тараса Шевченка, 2024. 638 с.
4. Миронова Т. Л., Добровольська О. П., Продай А. Ф., Колодій С. Ю. Управління розвитком регіону: навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2022. 328 с.
5. Регіони України: проблеми та пріоритети соціально-економічного розвитку: Монографія / За ред. З. С. Варналія. Київ : Знання України, 2024. 498 с.
6. Регіони України: пошук стратегії оптимального розвитку / за ред. Голікова О. П. Харків : Літпрес, 2025. 255 с.
7. Симоненко В. К. Регіони України: проблеми розвитку. Київ : Знання, 2022. 190 с.
8. Сонько С. П., Кулішов В. В., Мустафін В. І. Ринок і регіоналістика. Київ : Ніка-Центр Ельга, 2023. 312 с.
9. Стеченко Д. М. Розміщення продуктивних сил і регіоналістика. Навчальний посібник. Київ : Освіта, 2022. 410 с.
10. Чернюк Л. Г., Клиновий Д. В. Економіка регіонів України. Навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2022. 247 с.

6.1.2. Методичне забезпечення

11. Онопрієнко В. П. Регіонознавство. Методичні вказівки щодо проведення практичних занять та організації самостійної роботи здобувачів спеціальності «Туризм і рекреація», денної і заочної форми здобуття освіти ступеня вищої освіти «бакалавр». Суми, 2022. 45 с.

6.1.3. Інші джерела

12. Грановська В.Г., Морозов О.В., Крикунова В.М., Морозова О.С. Туризм і природно-рекреаційний потенціал. Словник-довідник. Херсон : «Олді+», 2025. 236 с.
13. Онопрієнко В. П. Інтеграція туризмознавчих концепцій та психологічних засад у науково-методичному забезпеченні активного відпочинку. Наукові записки УДУ ім. М.П. Драгоманова. 2025. Випуск №162. С.74-85. <https://doi.org/10.31392/NZ-udu-162.2025.08>
14. Онопрієнко В. П. Туризм як фактор євроінтеграції України: Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 95-річчю з дня народження доктора сільськогосподарських наук, професора Гончарова Миколи Дем'яновича (24 травня 2024 р.). Суми, 2024. С. 146-147.
15. Kateryna Onopriienko, Iryna Onopriienko, Volodymyr Onopriienko Application of digital marketing tools in the field of lifelong education / Digital macro trends and technologies of the XXI century: monograph. Part II. Edited by Irina Tatomyr, Liubov Kvasnii. Praha: OKTAN PRINT, 2023, PP. 122-133.

6.2. Додаткові джерела

16. Афанасьєва Л., Лисак Н. До визначення однорідності регіонів України за рівнем економічного розвитку та галузевою структурою економіки. Економіст, 2022. № 2. С. 30-32.

17. Закон України «Про Туризм» № 324/95-вр від 11.02.2015. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80>

18. Інформаційний розділ Всесвітньої Туристичної Організації. URL : www.world-tourism.org

19. Інформаційний розділ з туризму в Internet. URL : www.travel.net

20. Інформаційний розділ в Internet про готелі та готельні мережі. URL : www.hotels.net

21. Калініченко І., Романенко В. Регіональна диференціація в економіці України. Економіка України, 2022. № 6. С. 78-86.

22. Ягодка А., Дибя М., Кондратюк С. Перекося регіональної економічної політики держави. Економіка України, 2023 р. № 8. С. 28-35.